



Ändringar i riksdagsförvaltningens instruktion

Sammanfattning

Riksdagsstyrelsen föreslår att det i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen klargörs vem som skall vara vikarie för riksdagsdirektören när denne inte är i tjänst eller är på tjänsteresa.

Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att styrelsens behörighet att anställa på chefsnivå förtydligas och att kretsen av chefer som anställs av styrelsen begränsas till personer med stor strategisk betydelse för riksdagsförvaltningen.

Med anledning av ett titelbyte samt att en ändring redan beslutats i riksdagsförvaltningens arbetsordning (RFS 2000:2) föreslås att ordet "förvaltningschef" byts ut till "administrativ direktör" i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

Slutligen föreslås ett antal smärre ändringar i lagen (RFS 1980:4) (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter samt lagen (1993:825) om personregister i riksdagens informationssystem Rixlex. Dessa ändringar är föranledda av sedan tidigare beslutade organisationsförändringar inom riksdagsförvaltningen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2005.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Riksdagsstyrelsens förslag till riksdagsbeslut.....	3
Riksdagsstyrelsens lagförslag.....	4
Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen	4
Förslag till lag om ändring i lagen (RFS 1980:4) (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter	6
Förslag till lag om ändring i lagen (1993:825) om personregister i riksdagens informationssystem Rixlex	7
Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.....	8
Redogörelse för ärendet.....	9
Riksdagsstyrelsens överväganden	10
Ändringarna i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen	10
Riksdagsdirektörens ersättare	10
Riksdagsstyrelsens behörighet att besluta om anställning på chefsnivå.....	10
Ändringen i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter	12
Övriga lagändringar.....	12
Ikraftträdande och behovet av övergångsbestämmelser	14

Riksdagsstyrelsens förslag till riksdagsbeslut

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen antar förslagen till

1. lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen,
2. lag om ändring i lagen (RFS 1980:4) (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter,
3. lag om ändring i lagen (1993:825) om personregister i riksdagens informationssystem Rixlex samt
4. lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Stockholm den 16 juni 2004

På riksdagsförvaltningens vägnar

Björn von Sydow

Anders Forsberg

Riksdagsstyrelsens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Riksdagsdirektören är chef för förvaltningen och ansvarar för och leder verksamheten enligt styrelsens direktiv och riktlinjer.

När riksdagsdirektören inte är i tjänst *sköts* uppgifterna som chef för riksdagsförvaltningen *av tjänsteman* som riksdagsdirektören efter samråd med talmannen *utser*.

När riksdagsdirektören inte är i tjänst *eller är på tjänsteresa skall* uppgifterna som chef för riksdagsförvaltningen *i första hand skötas av kanslichefen för kammarkansliet och i andra hand av tjänsteman inom riksdagsförvaltningen* som riksdagsdirektören *utsett* efter samråd med talmannen.

15 §¹

Styrelsens ansvar och uppgifter

Styrelsen skall pröva om förvaltningens verksamhet bedrivs effektivt och i överensstämmelse med syftet för verksamheten. Styrelsen beslutar om

1. framställningar till riksdagen,
2. målen för förvaltningens verksamhet,
3. förvaltningens årsredovisning, delårsrapport och förslag till budget för riksdagen,
4. åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapporter över förvaltningens verksamhet och den redovisning som styrelsen skall lämna till riksdagen enligt 7 §,
5. åtgärder med anledning av internrevisionens redovisning samt revisionsplan,
6. föreskrifter som enligt denna lag eller andra författningar får meddelas av riksdagsförvaltningen,
7. riksdagsförvaltningens arbetsordning,
8. slutande av kollektivavtal med arbetstagarnas huvudorganisationer, avbrytande av annan förhandling än förhandling i tvist om avtal, lockout eller annan stridsåtgärd samt andra förhandlingsfrågor som är av principiell natur eller har större ekonomisk betydelse eller är gemensamma för riksdagen och dess myndigheter,

¹ Senaste lydelse SFS 2003:357.

9. anställning på chefsnivå direkt under riksdagsdirektören samt av kanslichef i utskott och EU-nämnden,

9. anställning av kanslichef vid kammarkansliet, utskotten samt EU-nämnden, administrativ direktör, kanslichef vid kansliet för informations- och kunskapsförsörjning, kanslichef vid riksdagens internationella kansli, säkerhetschef och chef för riksdagens utredningstjänst,

10. frågor som avses i 4 §,

11. frågor som hänskjuts till styrelsen från rådet för ledamotsnära frågor samt

12. frågor som är av större vikt eller principiell betydelse eller som riksdagsdirektören hänskjuter till styrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

**Förslag till lag om ändring i lagen (RFS 1980:4)
(1980:607) om beslutande organ i frågor om
disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos
riksdagen och dess myndigheter**

Härigenom föreskrivs att i 4 § lagen (RFS 1980:4) (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter orden "riksdagens förvaltningsstyrelse" skall bytas ut mot "riksdagsstyrelsen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Förslag till lag om ändring i lagen (1993:825) om personregister i riksdagens informationssystem Rixlex

Härigenom föreskrivs att i 5 § lagen (1993:825) om personregister i riksdagens informationssystem Rixlex orden "Riksdagens förvaltningskontor" skall bytas ut mot "riksdagsförvaltningen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Härigenom föreskrivs att i 3 § lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter ordet ”förvaltningschef” skall bytas ut mot ”administrativ direktör”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Redogörelse för ärendet

Frågan om formerna för utseende av ersättare för riksdagsdirektören vid dennes bortovaro samt vilka personer som skall vara ersättare har aktualiserats. Det har framförts önskemål om att vem eller vilka som skall vara ersättare bör regleras i någon form.

Av 15 § 9 lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen framgår att styrelsen beslutar om anställning på chefsnivå direkt under riksdagsdirektören samt av kanslichef i utskott och EU-nämnden. Enligt ordalydelsen ingår således även presschef och säkerhetschef i den krets som riksdagsstyrelsen är behörig att besluta om när det gäller anställning. Sedan tidigare har emellertid administrativa direktören enligt 18 § 4 arbetsordningen ansetts behörig att besluta om dessa anställningar. (Enligt denna bestämmelse får administrativa direktören fatta beslut om bl.a. anställning av personal som inte omfattas av regeln i 15 § 9 lagen [2000:419] med instruktion för riksdagsförvaltningen.) Bestämmelsen i instruktionen bör förtydligas så att det klart framgår vilka chefstjänster som skall beslutas av styrelsen.

En omorganisation inom riksdagsförvaltningen ägde rum under år 2003.² Omorganisationen innebar bl.a. att tidigare förvaltningschefens uppgifter delvis förändrades och fick annat innehåll. Vid riksdagsstyrelsens tillsättning av ny chef för administrativa kontoret bestämdes att denne skulle anställas som ”administrativ direktör”.³ – Beslutet om titelbyte har bl.a. aktualiserat frågan om en ändring av 3 § i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

I lagstiftningsärendet har också uppkommit fråga om ett antal smärre ändringar i lagen (RFS 1980:4) (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter samt lagen (1993:825) om personregister i riksdagens informationssystem Rixlex. Ändringarna är föranledda av tidigare beslutade organisationsförändringar inom riksdagsförvaltningen.

² Se föreskriften (RFS 2003:4) om ändring i föreskriften (RFS 2000:2) om arbetsordning för riksdagsförvaltningen, tjänsteföreskrifterna (RFS 2003:5) om organisation och ansvarsområden inom riksdagsförvaltningen samt (RFS 2003:6) om befogenhet att fatta beslut i ekonomi- och personaladministrativa frågor (delegationsordning).

³ Riksdagsstyrelsens protokoll 2003/04:2 (§ 10).

Riksdagsstyrelsens överväganden

Ändringarna i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

Riksdagsdirektörens ersättare

Enligt 9 kap. 1 § riksdagsordningen (RO) utser kammaren en kammarsekreterare. Enligt tilläggsbestämmelse 9.1.1 till denna bestämmelse är kammarsekreteraren, med tjänstebestämmelsen riksdagsdirektör, chef för riksdagsförvaltningen och sekreterare i krigsdelegationen.

Enligt 12 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen är riksdagsdirektören chef för förvaltningen och ansvarar för och leder verksamheten enligt styrelsens direktiv och riktlinjer. När riksdagsdirektören inte är i tjänst sköts uppgifterna – enligt andra stycket samma bestämmelse – som chef för riksdagsförvaltningen av tjänsteman som riksdagsdirektören efter samråd med talmannen utser.

Riksdagsstyrelsen anser det vara önskvärt med en ordning där det klart framgår vem som sköter uppgiften som riksdagsdirektör när denne inte är i tjänst samt vid annan bortovaro. På grund härav anser riksdagsstyrelsen det vara lämpligt att det görs ett förtydligande i 12 § instruktionen när det gäller vem eller vilka som skall vara riksdagsdirektörens vikarie. Bestämmelsen bör förutom i de fall riksdagsdirektören inte är i tjänst – vilket omfattar både semester och annan ledighet – omfatta även de fall när denne är på tjänsteresa (både inrikes och utrikes).

Den lösning som ligger närmast till hands är att låta kanslichefen vid kammarkansliet vara ersättare för riksdagsdirektören vid dennes bortovaro. Ett skäl för denna ståndpunkt är att det får anses väga tungt att den som vikarierar är väl förtrogen med den konstitutionella processen. Bestämmelsen bör utformas så att det inte krävs något särskilt förordnande för kammarkanslichefen i de fall riksdagsdirektören inte är i tjänst eller är på tjänsteresa.

Först i andra hand bör riksdagsdirektören i samråd med talmannen utse sin ersättare, dvs. samma ordning som för närvarande gäller.

Riksdagsstyrelsens behörighet att besluta om anställning på chefsnivå

Av 15 § 9 lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen framgår att styrelsen beslutar om anställning på chefsnivå direkt under riksdagsdirektören samt av kanslichef i utskott och EU-nämnden.

Av 3 § föreskriften (2000:2) om arbetsordning för riksdagsförvaltningen framgår att följande medarbetare är ansvariga närmast under riksdagsdirektören:

- kanslichefen vid kammarkansliet för ledningen av den löpande verksamheten vid detta kansli,
- kanslicheferna i utskotten och EU-nämnden för ledningen av verksamheten vid dessa kanslier,
- administrativa direktören för ledningen av verksamheten vid administrativa kontoret,
- kanslichefen vid kansliet för informations- och kunskapsförsörjning för ledningen av verksamheten vid detta kansli samt
- kanslichefen vid riksdagens internationella kansli för ledningen av den löpande verksamheten vid detta kansli.

Av bilaga 2 till tjänsteföreskriften (RFS 2003:6) om befogenhet att fatta beslut i ekonomi- och personaladministrativa frågor (delegationsordningen) framgår att också talmannens pressfunktion, medarbetare i riksdagsdirektörens sekretariat samt av riksdagsförvaltningen anställda talmanssekreterare anses utgöra riksdagsdirektörens i administrativt hänseende direkt underställda medarbetare förutom de medarbetare som räknats upp i föregående stycke. De tjänster på chefsnivå som återfinns inom dessa enheter eller funktioner är tjänsterna som presschef samt säkerhetschef.

Riksdagsstyrelsens roll när det gäller anställningar av personal bör så långt det är möjligt renodlas till chefsfunktioner med stor strategisk betydelse för organisationen. Det finns en påtaglig risk för att styrelsen annars kommer att tyngas av anställningsärenden. Beslut om anställning av presschef och säkerhetschef har sedan tidigare fattats av administrativa direktören med stöd av 18 § andra stycket 4 föreskriften (RFS 2000:2) om arbetsordning för riksdagsförvaltningen. Någon ändring i detta avseende såvitt avser tjänsten som presschef är således inte nu avsedd utan denna tjänst skall också i fortsättningen kunna beslutas av administrativa direktören. När det gäller säkerhetschefen lyder denne, som framgått av föregående stycke, direkt under riksdagsdirektören. Riksdagsstyrelsen anser det vara lämpligt att även tjänsten som säkerhetschef skall ingå i den grupp chefstjänster som styrelsen är behörig att besluta om. En annan tjänst av stor betydelse är chefen för riksdagens utredningstjänst. Även tillsättning av denna tjänst bör styrelsen besluta om. För att det klart skall framgå vilka chefstjänster riksdagsstyrelsen är behörig att besluta om bör man i 15 § 9 instruktionen räkna upp samtliga dessa tjänster.

Mot bakgrund av vad som nu anförts föreslår riksdagsstyrelsen att 15 § 9 instruktionen förtydligas på det sätt som framgår av förslaget.

Ändringen i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Enligt 22 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen skall i arbetsordning eller i särskilda beslut meddelas de bestämmelser som behövs om förvaltningens organisation och formerna för dess verksamhet.

Av 3 § föreskriften (RFS 2000:2) om arbetsordning för riksdagsförvaltningen framgår att administrativa direktören ansvarar för ledningen av verksamheten vid administrativa kontoret närmast under riksdagsdirektören.

En omorganisation inom riksdagsförvaltningen ägde rum under år 2003.⁴ Omorganisationen innebar bl.a. att tidigare förvaltningschefens uppgifter delvis förändrades och fick annat innehåll. Bland annat hade den tidigare förvaltningschefen ansvar för verksamheten i de enheter som fördes över till kansliet för informations- och kunskapsförsörjning den 1 april 2003. Förvaltningschefen företrädde också denna verksamhet i riksdagsdirektörens ledningsgrupp. Titeln förvaltningschef omprövades inte i samband med denna omorganisation. (Titeln förvaltningschef hänför sig dock till tiden före en annan omorganisation av riksdagsförvaltningen som ägde rum år 2000.) På grund av de delvis förändrade arbetsuppgifterna samt att det bedömdes föreligga en risk att titeln förvaltningschef kunde orsaka missförstånd och oklarheter om förvaltningens ledningsorganisation ansågs titeln "förvaltningschef" något missvisande. I samband med rekrytering av en ny chef för administrativa kontoret bestämdes därför att titeln "förvaltningschef" skulle ersättas av "administrativ direktör" och vid riksdagsstyrelsens tillsättning av chef för administrativa kontoret bestämdes att denne skulle anställas som "administrativ direktör".⁵

Beslutet om titelbyte har aktualiserat frågan om en ändring av 3 § i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

På grund av vad som ovan anförts bör 3 § ändras i enlighet med vad som bestämts om titelbytet.

Övriga lagändringar

Slutligen föreslås ett antal smärre ändringar i lagen (RFS 1980:4) (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagar hos riksdagen och dess myndigheter samt lagen (1993:825) om personregister i riksdagens informationssystem Rixlex. Dessa ändringar är föran-

⁴ Se föreskriften (RFS 2003:4) om ändring i föreskriften (RFS 2000:2) om arbetsordning för riksdagsförvaltningen, tjänsteföreskrifterna (RFS 2003:5) om organisation och ansvarsområden inom riksdagsförvaltningen samt (RFS 2003:6) om befogenhet att fatta beslut i ekonomi- och personaladministrativa frågor (delegationsordning).

⁵ Riksdagsstyrelsens protokoll 2003/04:2 (§ 10).

ledda av sedan tidigare beslutade organisationsförändringar inom riksdagsförvaltningen.

När det gäller ändringen i den s.k. Rixlexlagen är den nu föreslagna ändringen av redaktionell karaktär. Det kan finnas anledning att i annat sammanhang se över denna lag i sin helhet.

Ikraftträdande och behovet av övergångsbestämmelser

Förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2005.

Något behov av övergångsbestämmelser torde inte föreligga.